

Japani ja Saksa YK:n turvallisuusneuvoston pysyviksi jäseniksi

HEIKKI KUISMIN

Kun Yhdistyneet kansakunnat perustettiin 26. kesäkuuta 1946 Kansainliiton (per. 1919) seuraajaksi, peruskirjan laatijoilla oli tavoitteena luoda Kansainliittoa tehokkaampi maailmanjärjestö. Osittain tämän takeeksi perustettiin YK:iin turvallisuusneuvosto (TN), jossa oli viisi pysyvää jäsentä: Kiina, Yhdysvallat, Iso-Britannia, Ranska ja Neuvostoliitto sekä kuusi vaihtuvaa jäsentä (23 artikla), joiden määrää lisättiin kymmeneen vuonna 1963 yleiskokouksen vaatimuksesta. Pysyvien jäsenten lukumäärässä ei ole tapahtunut muutosta. Tosin Kiinan kansantasavallan edustajat korvasivat Taiwanin hallituksen edustajat 26. lokakuuta 1971 samalla kun Taiwanin hallitus menetti kaikki valtuutensa YK:ssa. Veto-oikeuden antaminen (peruskirjan 5. luku, 27 artiklan kolmas kohta) turvallisuusneuvoston pysyville jäsenille oli ehdoton edellytys YK:n toimintakyvylle: jos suurvallat eivät olisi saaneet oikeutta estää itselleen epämieluisien päätösten syntyä, olisi toisena vaihtoehtona ollut eroaminen YK:sta, mistä YK:n arvovalta olisi kärsinyt ratkaisevasti. Toisin kuin Kansainliitosta YK:sta ei ole eronnut yksikään valtio, tosin Neuvostoliitto oli tilapäisesti poissa TN:n istunnoista 1950, koska Taiwan edusti Kiinaa eikä Kiinan kansantasavaltaa.

YK:n tärkeimmät elimet

Turvallisuusneuvosto on YK:n varsinainen päätöksentekuelin: se on pääasiassa vastuussa kansainvälisten kiistojen rauhanomaisesta ratkaisemisesta. Kaikki YK:n jäsenvaltiot ovat peruskirjan mukaan sidottuja TN:n päätöksiin (25 artikla). Kaikki

YK:n jäsenvaltiot ovat *ipso facto* yleiskokouksen jäseniä. Sen merkitys ei ole niin suuri kuin TN:n. Yleiskokous antaa vain suosituksia, jotka eivät siis sido jäsenvaltioita. Yleiskokouksen päätöslauselmilla ei myöskään ole sitovaa merkitystä, paitsi ehkä moraalisesti. Yleiskokous on lähinnä keskustelu- ja (liiankin usein) propagandafoorumi. 11 artiklan kolmannessa kohdassa Yleiskokoukselle annetaan oikeus kiinnittää TN:n huomiota tilanteisiin, jotka ovat omiaan vaarantamaan kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta. Yleiskokous tarkastaa myös TN:n sille toimittamat vuosi- ja erityiskertomukset, mutta tällä ei ole luottamusäännestysfunktiota, sillä kyseessä on vain yleiskokouksen informoiminen (Broms 1976). Yleiskokous sai merkittävästi lisää valtaa vuonna 1950 ns. *Uniting for peace* -prinsiipin synnyttyä. Tätä tapaa voidaan käyttää, jos TN on veto-oikeuden käytön takia estynyt rauhanturvaamisesta. Yleiskokous voi tällöin ryhtyä toimiin rauhan takaamiseksi. *Uniting for peace* on joutunut kritiikin kohteeksi ja tavan laillisuutta on epäillyt mm. Neuvostoliitto. Pääsihteerin asema muotoutui erilaisten kompetenssi- ja toimien jälkeen nykyisen kaltaiseksi. Norjalainen Tryngve Lie, YK:n ensimmäinen pääsihteeri, joutui riitaan mm. NL:n kanssa pääsihteerin roolista jo YK:n alkuaikoina. NL:n mielestä pääsihteeri oli vain YK:n ylin virkamies ja sihteeristön johtaja. Lie ja hänen seuraajansa Hammarskjöld eivät hyväksyneet tätä käsitystä vaan loivat vahvan pääsihteeri-instituution. 1960-luvulla U Thant in aikana riidat vähitellen laantuivat. Neuvostoliitto syytti pääsihteerejä usein siitä, että he toimivat *ultra vires* ja pyrkivät ohittamaan TN:n ratkaisuja tehtäes-

sä (Killinen 1973). YK:n peruskirjan 7 artiklassa (3. luku) järjestön pääelimiksi asetetaan TN, yleiskokous, sihteeristö, kansainvälinen tuomioistuin, huoltohallintoneuvosto ja talous- ja sosiaalineuvosto. Nämä eivät kuitenkaan ole samanarvoisia: YK:n politisoituminen heti 1940-luvulla vahvisti TN:n, yleiskokouksen ja pääsihteerin asemaa suhteessa kolmeen muuhun elimeen.

YK:n elinten väliset suhteet

Peruskirjan 4. luvussa 10, 11 ja 14 artikloissa yleiskokous valtuutetaan antamaan suosituksia turvallisuusneuvostolle ja jäsenvaltioille. 12 artikla asettaa merkittävän rajoituksen yleiskokouksen kompetenssille: sillä ei ole oikeutta antaa suosituksia TN:lle sen soveltaessa johonkin riitaan tai tilanteeseen sille peruskirjassa annettuja toimivaltuuksia, paitsi jos TN niitä erikseen pyytää. Vain TN voi asettaa esimerkiksi taloudellisia sanktioita, joihin kaikkien jäsenvaltioiden on osallistuttava (toisin kuin Kansainliitossa, jossa pääsihteeri Avelan antoi vuonna 1939 puolueettomille valtioille oikeuden olla osallistumatta taloudellisten sanktioiden täytäntöönpanoon). Ian Smithin hallitsemaan Rhodesiaan sovellettiin vuonna 1965 taloussaartoa, johon jäsenvaltioiden piti osallistua huolimatta joidenkin maiden esittämästä kritiikistä. Peruskirjan 25 artikla ja 7. luku velvoittavat kaikki jäsenvaltiot yksiselitteisesti noudattamaan TN:n päätöksiä myös tässä asiassa (vrt. Brownlie 1979). TN toimittaa yleiskokoukselle vuosittain kertomuksen toimistaan ja erityiskertomuksia tilanteen sitä vaatiessa. Kertomuksilla ei ole varsinaista kontrolloivaa funktiota, koska kertomukset eivät vaikuta TN:n asemaan. Yleiskokous joutuu siis vain tyytymään selvityksiin, vaikka niissä olisikin huomauttamista. Keskustelu kertomusten tiimoilta on kuitenkin sallittu.

Pääsihteerin asema on muotoutunut vahvaksi. Hän edustaa YK:ta, ja hänellä on 99 artiklan nojalla oikeus kiinnittää TN:n huomio tilanteisiin, joilla on kansainvälistä rauhaa uhkaava luonne. Tätä artiklaa mm. Lie ja Hammarskjöld käyttivät, samoin kuin myös de Cuellar vuonna 1990 Persianlahden kriisin aikana. Pääsihteerin tärkeimpänä tehtävänä voitaneen kuitenkin pitää sovittelua: usein kansainvälisten kriisien ratkaisemiseen käytetään pääsihteerin palveluksia.

Pääsihteerin valinta tapahtuu »kahdessa kamarissa». Ensin TN:n pitää hyväksyä kandidaatti vähintään yhdeksällä myöntävällä äänellä (vuoden 1963 jälkeen), joihin tulee sisältyä pysyvien jäsen-

ten äänet. Tämän jälkeen yleiskokous valitsee TN:n suosituksesta pääsihteerin $\frac{2}{3}$:n äänten enemmistöllä. Tärkeissä kysymyksissä yleiskokous tekee aina päätöksensä $\frac{2}{3}$:n enemmistöllä.

27 artiklan mukaan myös TN:ssa kullakin jäsenellä on yksi ääni. Artiklan toisen kohdan mukaan menettelyjärjestystä koskeissa kysymyksissä vaaditaan vähintään 9 myöntävää ääntä (vuoden -63 jälkeen). Kolmannessa kohdassa säädetään, että muissa kuin menettelyjärjestystä koskeissa asioissa vaaditaan vähintään yhdeksän myöntävää ääntä ratkaisun syntymiseksi. Näihin ääniin tulee sisältyä pysyvien jäsenten äänet (veto-oikeus).

YK:n eri elinten kompetenssia ei kuitenkaan ole selvästi määritelty kaikissa tapauksissa. Ei ole esimerkiksi kerrottu, millä elimellä on oikeus tehdä muutoksia TN:n pysyvien jäsenten määrään. Kuten edellä todettiin, yleiskokouksen vaatimuksesta muutettiin TN:n vaihtuvien jäsenten määrää vuonna 1963. Tätä voitaneen pitää eräänlaisena ennakkotapauksena, eli yleiskokouksella olisi myös oikeus osallistua päätöksentekoon, jos TN:n pysyvienkin jäsenten määrää muutettaisiin.

Japanin ja Saksan statuksen muuttaminen

YK:n peruskirja syntyi aikana, jolloin kansainvälinen sopimusoikeus ei ollut vielä niin kehittyntä kuin nykyisin, Wienin yleissopimuksen astuttua voimaan. Samoin maailman poliittinen tilanne oli erilainen Dumbarton Oaksissa 21. 8. 1944, kun peruskirjan laatijat saivat artikkelit valmiiksi. Saksa ja Japani olivat häviämässä sodan, eikä niiden asemaan odotettu muutosta pitkään aikaan. Keskin viime vuoteen asti, ennen kuin Saksa yhdistyi ja molempien maiden status oli muuttunut suurvallaksi (tosin lähinnä taloudelliseksi suurvalaksi).

Itä-Euroopan muutos 1980-luvun lopulla antoi mahdollisuuden Saksan statuksen muuttamiseksi. Nykyisin voidaan jo keskustella Saksan ja Japanin pysyvistä jäsenyydestä turvallisuusneuvostossa, vaikka se oli vielä 1980-luvulla mahdotonta: entinen Itä-Eurooppa ei olisi voinut sallia Japania ja Saksaa TN:oon veto-oikeuden haltijoiksi. Saksa ja Japani ovat edelleen syrjityssä asemassa maailman politiikassa, vaikka ne ovatkin Yhdysvaltain ohella maailman johtavat suurvallat taloussektorilla. Saksassa ja Japanissa koetaan vieläkin syyllisyyttä toisen maailmansodan aikaisista tapahtumista, mutta kummassakin maassa taloudellinen kasvu on nostanut kansallistunutta. Lisäksi toisesta maail-

mansodasta on kulunut jo yli 46 vuotta, joten jo keski-ikäisetkin ihmiset ovat eläneet tiedostetun elämänsä sodan jälkeen. Johtajista vain harva on kokenut sodan kauhut, ja on huomattavissa, että mm. nykyisten saksalaisten johtajien asenteet ovat muuttumassa verrattuna esimerkiksi Konrad Adenauerin asenteisiin. Saksan yhdistymistä pidettiin huolestuttavana Ranskassa ja Isossa-Britanniassa, varsinkin kun liittokansleri Helmut Kohl kiirehti ilmoittamaan, ettei Oder-Neisse ole enää Puolan ja Saksan välinen raja (tosin Kohl peruutti myöhemmin lausuntonsa). Samalla Kohlin lausunto rikkoi ETYKin päätösasiakirjaa, jonka mukaan Euroopan rajat ovat muuttumattomat; tosin niitä voidaan muuttaa neuvottelemalla. Japanin kasvu ei ole vielä herättänyt suurta huolta Euroopassa, mutta esimerkiksi Kiinassa seurataan erittäin tarkasti Japanin kasvavaa valtaa. Kiinaa kiinnostaa erityisesti Japanin mahdollinen militarismi, ei niinkään taloudelliset tekijät. Esimerkiksi Kiinassa huolestuttiin Persianlahden kriisin aikana mahdollisuudesta, että Japani lähettäisi alueelle sotajoukkoja. Tätä olisi pidetty merkinä Japanin militarismien kasvusta (*Helsingin Sanomat* 11. 8. 1991).

Saksaa ja Japania voidaan pitää tyydyttämättöminä suurvaltoina, jotka saattavat pyrkiä statussensa muuttamiseen jo lähiaikoina. Yksi statusksen muuttamiskeino olisi juuri TN:n pysyvä jäsenyys yhdessä muiden suurvaltojen kanssa. Saksa ja Japani ovat paremmin perustein suurvaltoja kuin esimerkiksi Ranska ja Iso-Britannia, joista varsinkin Ison-Britannian suurvaltastatus hävisi jo 1960-luvulla; taloudellinen taantuminen vain pahensi arvoaseman laskua. Talous ei tosin ole ainoa kriteeri suurvaltastatukselle: Neuvostoliitto ja Kiina ovat edelleen suurvaltoja, vaikka niiden taloudet ovat vielä huonommassa kunnossa kuin Ison-Britannian. Saksassa on noin 80 miljoonaa ja Japanissa 120 miljoonaa asukasta, kun Ranskassa ja Isossa-Britanniassa on vain noin 55 miljoonaa asukasta. Demografisestikin mitattuna Saksa ja Japani siis ovat suurvaltoja. Niillä tosin ei ole ydinaseita kuten muilla TN:n pysyvillä jäsenillä, mutta nykyisen *détenten* aikana niiden omistaminen ei olekaan välttämätöntä. Useiden politologien ja muiden tutkijoiden mielestä nykyisin suurvaltastatuksen ratkaisee talous, ei armeijan suuruus (ks. esim. Ilkka Suomisen haastattelu, *Valtiotieteilijä* 3/91), joten Japanin ja Saksan statusksen muuttaminen on perusteltua.

Saksasta on tullut eurooppalainen suurvalta, josta voi tulla lähiaikoina myös globaalit intressit omaava suurvalta kuten Japanistakin. Japanin

merkitys on kasvanut tasaisesti taloudellisen kasvun ja vallan myötä, mutta sen ulkopoliittikka on edelleen hyvin varovaista ja keskittynyt lähinnä taloudellisten intressien ajamiseen. Maailmanpolitiikkaan Japani ei mielellään sekaannu, mikä ilmeni viimeksi Persianlahden kriisin aikana, kun Japani ei lähettänyt liittoutuneiden mielestä riittävästi apua YK:n joukoille. Japani vetosi perustuslakiinsa, jonka mukaan sillä on vain itsepuolustusvoimat, joita ei saa lähettää lain mukaan ulkomaille. Muut maat, varsinkin Yhdysvallat, ovat enenevässä määrin alkaneet kritisoida Japania sen varovaisuudesta. Japanin tulisi kriitikoiden mielestä osallistua enemmän kansainväliseen politiikkaan ja ottaa vastuuta. Samantapaisia kommentteja on esiintynyt myös Japanissa, mutta pääasiasa kritiikki on tullut ulkopuolelta.

Jos Saksassa ja Japanissa vahvistuu käsitys niiden statusksen muuttamisen tärkeydestä esim. kansallistunteen vahvistumisen myötä, ne saattavat alkaa vaatia statussensa muuttamista esimerkiksi YK:ssa. Johan Galtungin teoriaa valtiotasolle soveltaen saadaan mielenkiintoinen skenaario tulevasta kehityksestä. Galtungin mukaan aggressioita ja niiden poliittisia seurauksia, konflikteja, syntyy nimenomaan tilanteissa, joissa vallitsee »arvoaseman epätasapaino» (Galtung 1969, 67). Jos valtiota arvostetaan jollakin sektorilla (esim. talussektorilla), mutta syrjitään toisella (esim. poliittisella sektorilla), tulee tällaisesta valtiosta helpommin aggressiivinen kuin jos sen asema olisi kaikissa suhteissa yhtä korkea (tai matala). Yksilö- ja yhteisötasolla poliittiset seuraukset (konfliktit) tästä eivät ole niin vahingollisia kuin valtiotasolla, jossa tilanne voisi johtaa esimerkiksi eroon YK:sta (kuten Kansainliitosta 1930-luvulla). Vaikka Saksa ja Japani eivät päätyisikään samaan ratkaisuun kuin Kansainliiton aikana, olisi YK:n arvovallalle ja toimintakyvylle suuri menetyks, jos maat eivät enää pitäisi YK:ta ja varsinkaan TN:a legitimeinä. Ao. valtioiden johtajien frustraatio voisi ilmetä myös anomiana (Allardt ja Littunen 1979): ne muuttuisivat passiivisiksi eivätkä enää osallistuisi niin suurella panoksella YK:n toimintaan. Saksa ja Japani kuuluvat YK:n suurimpiin rahoittajiin, joten näiden valtioiden tyydyttäminen olisi YK:n kannalta tärkeää.

YK:n peruskirjan muuttaminen

Jos Japani ja Saksa vaatisivat oikeutetusti statussensa muuttamista YK:ssa eli pysyvää jäsenyyttä turvallisuusneuvostossa, syntyisi ongelmia sen rat-

kaisemisessa, kenellä olisi oikeus tehdä muutos TN:n jäsenmäärään. Yleiskokouksen vaatimuksesta TN:n jäsenmäärää vaihtuvien jäsenten osalta muutettiin vuonna 1963 kuudesta kymmeneen. Näin TN vastasi paremmin YK:n jäsenistöä, jossa länsimaat menettivät lukumääräisen enemmistönsä 1960-luvulla siirtomaiden itsenäistyttyä. TN:oon tehtiin siis muutos, koska tilanne vaati sitä. Samanlainen tilanne syntyisi Saksan ja Japanin vaatimuksesta veto-oikeuteen.

Nykyaikaisissa multilateraaleissa ja bilateraleissa valtiosopimuksissa on muutosartikla (Broms 1990, 561—562; Sinclair 1984, 107—109). Muutosartiklan olemassaolo tekee sopimuksista pysyvämpiä. Koko sopimusta ei tarvitse muuttaa tai purkaa, jos olosuhteissa tapahtuu muutoksia. Riittää, kun esimerkiksi vanhentunut artikla muutetaan. Kansainvälisen oikeuden mukaan sopimus tai jokin sen artikloista voi tulla kyseenalaiseksi, jos olosuhteissa tapahtuu radikaali muutos (ns. *rebus sic stantibus* -periaate).

YK:n peruskirjan 108 ja 109 artikla (18. luku) antavat mahdollisuuden peruskirjaan tehtäville muutoksille. 108 artiklan mukaan muutokset astuvat voimaan, kun $\frac{2}{3}$ jäsenistöstä on hyväksynyt muutokset yleiskokouksessa ja kun samoin $\frac{2}{3}$ jäsenvaltioista on ratifioinut ne valtiosääntöjensä mukaisessa järjestyksessä. 109 artikla asettaa peruskirjan tarkistamiselle määräyksiä: 1 kohdan mukaan peruskirjan tarkistamiskonferenssi voidaan pitää yleiskokouksen niin päättäessä $\frac{2}{3}$:n enemmistöllä. Myös TN voi vaatia muutoskonferenssia 9 äänen enemmistöllä. Ehdotukset muutoskonferenssin järjestämiseksi voidaan siis jättää, vaikka TN:n pysyvät jäsenet sitä vastustaisivatkin, eli tässä tapauksessa ei voida käyttää veto-oikeutta. Kuitenkin 108 artikla ja 109 artiklan toinen kohta asettavat muotosehdotusten läpimenemiselle sen ehdon, että myös TN:n pysyvät jäsenet hyväksyvät muutokset. Muutokset siis astuvat voimaan sen jälkeen, kun $\frac{2}{3}$ jäsenistöstä, mukaan lukien TN:n pysyvät jäsenet, on ratifioinut muutokset valtiosääntöjensä mukaisesti. Ei siis riitä, että TN:n pysyvät jäsenet suostuisivat muutoksiin, vaan myös yleiskokouksella on ratkaisuvaltaa asiassa (vaadittavan $\frac{2}{3}$:n enemmistön takia). Peruskirjan muutokset siis toteutuisivat suurella enemmistöllä ja TN:n sekä yleiskokouksen yhteistyöllä.

Japanin ja Saksan mahdollinen vaatimus TN:n pysyvistä jäsenyydestä vaatisi täten TN:n pysyvien jäsenten suostumuksen ja vielä yleiskokouksessa $\frac{2}{3}$:n enemmistön. Toisaalta Japani ja Saksa

voisivat itsekkin kiinnittää YK:n huomion vaatimukseensa, sillä peruskirjan 14 artiklassa annetaan yleiskokoukselle oikeus suositella toimenpiteitä jokaisen sellaisen tilanteen selvittämiseksi, sen synnystä riippumatta, joka yleiskokouksen mielestä on omiaan vahingoittamaan yhteishyvää tai kansakuntien välisiä hyviä suhteita. Saksan ja Japanin vaatimus kuuluisi siis 14 artiklan piiriin. Jos kyse olisi rauhaa uhkaavasta tilanteesta, ei yleiskokouksella 12 artiklan nojalla olisi oikeutta antaa suosituksia, silloin se kuuluisi TN:n kompetenssiin (vrt. Brownlie 1979, 622).

Jos siis syntyisi tarve muuttaa peruskirjaa ja ottaa Saksa ja Japani TN:n pysyviksi jäseniksi, voisi YK:n yleiskokous $\frac{2}{3}$:n enemmistöllä ottaa muotosehdotuksen esille 109 artiklan 1 kohtaan vedoten (kuten TN:kin). Pysyville jäsenille olisi mahdollista lopullisessa äänestyksessä kaataa muotosehdotus. Sen Kiina ehkä tekisi Japanin kohdalla. Tätä voidaan pitää YK:n toimintakyvyn kannalta olennaisena asiana. Yleiskokous vaikutti jo vuonna 1963 TN:n jäsenmäärään (ei tosin pysyvien jäsenten osalta), ja nytkin sille annettaisiin ratkaiseva merkitys TN:n mahdollisessa jäsenmäärän muutoksessa.

YK:n legitimitteetti ja muutosvaatimukset

Voi tietenkin olla mahdollista, etteivät Saksa ja Japani edes vaadi turvallisuusneuvoston pysyvää jäsenyyttä, vaan kompensoivat jäsenyyden jollakin muulla tavalla. Mutta jos vaatimuksia jäsenyydestä alkaa esiintyä, YK:n peruskirjaa olisi muutettava 109 artiklan mukaisesti.

23 artiklan sanamuotoonkaan ei tarvitsisi tehdä muutoksia: riittäisi, jos pysyvien jäsenten luetteloon lisättäisiin Saksa ja Japani, joten teknisesti kysymys olisi helposti ratkaistavissa. Poliittinen tahto viime kädessä ratkaisee kysymyksen. YK:ssa olisi ymmärrettävä, kuinka vakavasta ongelmasta sen toiminnan kannalta voi olla kyse. Muissakin kansainvälisissä järjestöissä on tapahtunut aikojen kuluessa muutoksia, miksei sitten myös YK:ssa, joka on usein ollut kriisissä, kuten Yhdysvaltain kieltäytyessä YK:lle suoritettavista maksuista osittain, tai keskusteltaessa ääni/jäsen-instituution oikeudenmukaisuudesta. Saksa ja Japani ovatkin samassa asemassa mikrovaltioiden yms. kanssa, vaikka resurssiltaan ja YK:lle suoritettavissa maksuissa ne ovat aivan eri luokassa, joten Saksan ja Japanin vaatimus paremmasta statuksesta YK:ssa olisi legitiimi.

Jos muutos TN:oon saataisiin aikaiseksi, syn-

tyisi ongelmia myös siitä, että TN edelleen edustaisi vain Aasiaa ja länsimaita. Suurimmat kiistat YK:ssa käydään nykyisin pohjoinen—etelä -dimensiolla, joten Afrikan ja Etelä-Amerikan maat vaatisivat muitakin muutoksia TN:n kokoonpanoon. Vuoden 1963 jälkeen muutoksia ei ole tehty, vaikka parissakymmenessä vuodessa on tapahtunut paljon muutoksia. TN:oon voitaisiin esimerkiksi ottaa Afrikasta ja Etelä-Amerikasta kustakin yksi vaihtuva jäsen veto-oikeuden haltijaksi. Veto-oikeus ei siis olisi pysyvä, vaan vuorotteleva.

Vaihtuvien jäsenten määrää voitaisiin lisätä ja niiden toimikautta pidentää. Tämän jälkeen TN vastaisi paremmin tasapuolista maantieteellistä jakautumaa, joka on ollut jo vuosia eräs YK:n peruseriaatteita. Vaihtuvat veto-oikeuden haltijat voitaisiin valita maanosittain samalla periaatteella kuin nykyisin pääsihteeri: maanosat ovat usein valinneet yhteisen kandidaatin omissa kokouksissaan. Näiden muutosten jälkeen TN koettaisiin legitimiimmäksi ja ne entisestään parantaisivat YK:n ilahduttavasti kasvanutta arvovaltaa suurvaltain päästyä TN:ssa yksimielisyyteen tärkeistä asioista. Japanin ja Saksan suurvaltastatus voi olla

todellisuutta jo tällä vuosikymmenellä, joten haasteeseen olisi vastattava ajoissa. Konjunktuurit muuttuvat nopeasti, kuten viimeksi huomattiin Neuvostoliiton tapahtumista elokuussa 1991. Suurin osa YK:n jäsenvaltioista varmasti haluaa säilyttää YK:n, mutta ehkä erilaisena kuin nykyisin. YK:n toimintakyvyn kannalta olisi tärkeää vastata muutoksiin ja vaatimuksiin tehokkaasti ja tarpeeksi ajoissa.

LÄHTEET

- Allardt, Erik ja Yrjö Littunen (1979): *Sosiologia*. 4. painos.
 Broms, Bengt (1976): *Yhdistyneet kansakunnat*. 2. painos.
 Broms, Bengt (1990): Kansainvälinen oikeus. Teoksessa *Johdatus Suomen oikeusjärjestelmään*, toim. Pekka Timonen. Lakimiesliiton Kustannus.
 Brownlie, Ian (1990): *Public International Law*. 3. painos. Clarendon Press, Oxford.
 Galtung, Johan (1969): *Rauhantutkimus*. Weilin+Göös, Helsinki.
 Killinen, Kullervo (1973): *Pääsihteerikilpa*. Kirjayhtymä, Helsinki.
Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirja. SopS 1/1956.